

Dejan Grba

Razlika između crte i linije

Love and only love will break it down.

Neil Young, *Ragged Glory*, Reprise, 1990.

U našem vremenu, zaokupljenom mnogo važnijim problemima, razmatranje razlike između crte i linije bi moglo izgledati bizarno ili frivolno kada ne bi vodilo ka ključnom pitanju jednog od najkvalitetnijih i istovremeno najnezapaženijih jugoslovenskih slikarskih opusa. I dok **podrobnije sagledavanje ove temeljno kontradiktorne pozicije treba prepustiti samom umetniku – Dobrici Biseniću – malobrojnoj publici ozračenoj njegovim radovima ostaje kontemplacija pročišćene slikarske bravure oko koje su oni sazdani.**

Bisenićev rad je fokusiran u sukobu regresivno željene neuznemirenosti toka i rizičnog ali potencijalno oplemenjujućeg reza, prekida, diskontinuiteta. Iako uvek odmereno integrisana sa svojim okruženjem, crta preuzima operativno-formalnu ulogu u njegovim slikama koje otvoreno objektivizuju proces sopstvenog nastanka. Čak su i površine, nikada potpuno ravne, dobijene reskim, crtolikim potezima slikarskog noža pri čemu asketska jednodimenzionalnost slikane crte istovremeno i gradi i pobija smisao dvodimenzionalno simulirane prostornosti. Zbog toga se energija crte kao svojevrsne vizuelne esencije, u Bisenićevim radovima materijalizuje fuzijom figurativnog i apstraktnog.

Alternativa između crte i linije, međutim, nije samo tehnička ili akademska budući da na planu stvaralačke etike ona podrazumeva odgovorno donošenje preciznih i obavezujućih ako ne uvek i definitivnih odluka. Superiornom afirmacijom danas uglavnom potisnute discipline crtačkog mišljenja, crta u radu Dobrice Bisenića razbija okorelu inferiornost i korumpirano samozadovoljstvo savremenog sveta umetnosti, ali i naslage motivski jasno mapiranog egzistencijalnog gliba iz kojeg nastaje, namećući mu kroz geometrijsko kroćenje izvesnu simboličku perspektivu. Time na ovim prostorima nikada dovoljno ponavljana priča o individualnoj volji koja uprkos užasavajućoj inerciji sredine uspeva da se oslobodi sputavajućih veza krvi, tla i 'sudbinske' predodređenosti ali i trendovskih manija, dobija u fakturi Bisenićevih slika opominjuću materijalizaciju koja nije lišena mudre autoironije.

Naime, upravo u procesu strpljivog zidanja slike, sastavljenom od niza samokritičnih zaustavljanja, preispitivanja, rušenja i preslikavanja, crta se skoro neprimetno ispostavlja kao skromni saveznik sopstvenog oponenta – nepredvidljive linearnosti. Ona u radu Dobrice Bisenića, međutim, uvek 'zna' kada i kako da se zaustavi. Taj obrt sugerise da crtački algoritam koji istovremeno uobličuje i demistifikuje likovnu iluziju nije razvijen tek radi estetskog ili fizičkog uživanja u slikarskom postupku, već je u funkciji intimne autorefleksije koja, bez obzira na tematsku i formalnu transparentnost, ostaje hermetična, a njeni pravi sadržaji duboko kodirani u jedinstvenoj percepciji autora.

Katalog izložbe *Slike* Dobrice Bisenića, Galerija ULUS, Beograd, 2002.